

Utdrag till:

Samhällsbyggnad/plankontoret

Övriga berörda genom plankontoret

§ 7 Dnr 040000-2000-10219

INRÄTTANDE AV KOMMUNALT NATURRESERVAT FÖR STENBY ÄNG

Beslut

Kommunalt naturreservat inrättas för Stenby Äng enligt 7 kap 4 § miljöbalken och i enlighet med föreliggande föreskrifter och karta.

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnad har i skrivelse den 13 juli 2000 lämnat följande sammanfattning i ärendet: Stenby Äng består av i huvudsak två delar: 1/ en hävdformad naturtyp i form av ett halvöppet landskap med bestånd av ek-hassel och en markflora beroende av öppethållande, 2/ en gammal, sedan lång tid friväxande, granskog respektive ett område med sedan 20 år fritt utvecklat lövbestånd. Området har betydande värden för biologisk mångfald likaväl som för rekreation och friluftsliv. Det föreslås därför inrättas som kommunalt naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken. Föreskrifter och skötselplan syftar till att vidmakthålla och på sikt stärka de nuvarande värdena. Detta förutsätter kontinuerligt bete eller slåtter i de delar som tidigare hävdats som fodermark.

Med skrivelsen har överlämnats beslutsunderlag för bildande av kommunalt naturreservat, daterat den 12 juli 2000.

Hur man överklagar se bilaga

ESKILSTUNA

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltning
Avdelning
Handläggare, direkttelefon
Eivor Rudin, 016-10 14 34

Dokumentnamn
STENBY ÄNG
Datum

Vår beteckning
Er beteckning
Ert datum

Bilaga D

1(3)

MISSIV

Kommunstyrelsen

INRÄTTANDE AV KOMMUNALT NATURRESERVAT FÖR **STENBY ÄNG**

Förslag till beslut

Kommunalt naturreservat inrättas för Stenby Äng i enlighet med bilagda handlingar.

Sammanfattning

Stenby äng består av i huvudsak två delar: 1/ en hävdformad naturtyp i form av ett halvöppet landskap med bestånd av ek-hassel och en markflora beroende av öppethållande, 2/ en gammal sedan lång tidfriväxandegranskog resp ett område med sedan 20 år fritt utvecklat lövbestånd. Området har betydande värden för biologisk mångfald likaväl som för rekreation och friluftsliv. Det föreslås därför inrättas som kommunalt naturreservat enligt miljöbalken 7 kap §4. Föreskrifter och skötselplan syftar till att vidmakthålla och på sikt starka de navarande värdena. Detta förutsätter kontinuerligt bete eller slåtter i de delar som tidigare hävdats som fodermark.

Ärendet

Motiv för inrättande av reservat

1987 beslutade kommunfullmäktige att inrätta reservat för Stenby Äng. Motivet var att skydda det hävdformade ek-hasselbeståndet samt återskapa el tidigare halvöppet landskap med den ängs- och hagmarksflora som nu återfanns endast som fragment från en tidigare sedan sekler öppethållande hävd av slåtter och bete. Förslaget till reservat omfattar också till halva sin utbredning dels ett parti av gammal granskog, dels ett område fritt igenväxande med löv sedan ett par decennier. Stenby äng är sedan åtskilliga decennier ett omtyckt utflyktsområde med bl a en rik varflora. Även fågellivet är artrikt området. Det föreligger således såväl ekologiska som kulturhistoriska och rekreativa värden i området.

MISSIV.doc

Postadress

Eskilstuna Kommun
63186 ESKILSTUNA

Besöksadress
Alva Myrdals gata 5

Telefon, vx
016-1010 10
Mobiltelefon

Telefax
016-10 28 39
E-post
eivor.rudin@eskilstuna.se

C

Handläggning av ärendet

I enlighet med dåvarande naturvårdslagen begärde kommunen 1992 hos länsstyrelsen om delegation för bildande av kommunalt naturreservat. (I och med att Miljöbalken trädde i kraft 99-01-01 har kommunen egen beslutanderätt om inrättande av naturreservat.) Länsstyrelsen beviljade delegation 1994. 1995 genomfördes ett samråd gentemot allmänhet och sakägare utan att några graverande synpunkter framkom.

Föreskrifter för reservatet

Samråd har skett med stadskansliet vad beträffar juridiken i ärendet. Förslaget till föreskrifter för området syftar till att återskapa det hävdformade beteslandskapet med ek-hassel i träd-buskskiktet och en ängs- och hagmarksflora. Målsättningen förutsätter bete. För att möjliggöra strövande i området utan att konfronteras med betande djur samt för att uppnå ett fullgott avbetat markskikt, har området delats in i fem åtskilda betesfällor beträddbara via stättor (trappstegar över stängslet). Under första säsongen efter färdigställandet var det en hel del klagomål från den allmänhet som tidigare hade rört sig fritt och obegränsat i området. En del justeringar har gjorts för att underlätta passager. Efter denna första säsong har inga klagomål framförts.

Anordningar i reservatet

Som nämnts är ungefär halva området indelat i betesfällor. En strövstig på cirka 1,5 km finns liksom en rastplats med eldstad och en utan. Information! tavlor med utförlig information om området, dess historia och värden finns. Två parkeringsplatser för handikappade finns vid västra angöringen till reservatet

Kommunalt ansvar för reservatet

Ansvarsfördelningen enligt förslaget till föreskrifter är följande:

- o Kommunstyrelsen ansvarar för inrättande av reservatet.
- o Miljö- och byggnämnden ansvarar för tillstånd och samråd enligt föreskrifterna.
- o Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för tillsynen.
- o Naturvårdsberedningen samordnar och ger fortlöpande direktiv för insatserna i reservatet.

Information/samråd har skett med miljö- och byggnämnden 2000-06-13, eftersom dess roll i sammanhanget definierats först efter det ordinarie samrådet 1995.

Finansiering

Kommunen har bekostat instängsling av området. Betesmarken arrenderas ut till djurhållare som enligt avtal svarar för underhåll av inhägnader. Den årliga kostnaden för skötsel och underhåll av stigar och anläggningar för friluftslivet uppgår till 10.000 kronor. Denna summa fördelas lika på fritidsförvaltningen och samhällsbyggnad. Frågan utreddes av finansavdelningen och ekonomen på samhällsbyggnad.

Christina Lantz
Samhällsbyggnadschef

Eivor Rudin
Landskapsarkitekt

2000-07-12

BESLUTSUNDERLAG
för bildande av kommunalt
naturreservat

Kommunalt naturreservat
Stenby Äng, Eskilstuna

<u>Innehåll</u>	<u>sida</u>
Uppgifter om naturreservatet	2
Historik	2
Beskrivning av området	2
Områdets betydelse och behov av skydd	3
Ändamålet med reservatet	3
Motiv för inrättande av reservatet	4
Föreskrifter enligt 7 kap §5 miljöbalken	5
Föreskrifter enligt 7 kap §6 miljöbalken	6
Föreskrifter enligt 7 kap §30 miljöbalken	6
Föreskrifter enligt §3 förordningen om områdesskydd	7
Samrådsförteckning	8
Samrådsredogörelse	9

Bilagor

1. Kommunfullmäktiges beslut om inrättande av naturreservat
2. Översiktskarta skala 1:50.000
3. Karta visande naturreservatets avgränsning skala 1:10,000
4. Skötselplan samt anordningar för friluftslivet och betesdriften
5. Karta över skötselområden
6. Karta över området visande anläggningar och anordningar för det rorliga friluftslivet samt gränsmarkeringar
7. Registeruppgifter

Kommunalt naturreservat
Stenby Äng Eskilstuna

Uppgifter om reservatet

Namn	Stenby Äng
Kommun	Eskilstuna kommun
Forsamling	Fors församling
Läge	Cirka 4 km väster om Eskilstuna centrum
Kartblad	Ekon kartblad 10 G.-67
Avgränsning	Se bilagt kartblad - <i>bilaga 3</i>
Fastighet	Stenby I: I
Markägare	Eskilstuna kommun
Naturvårdsförvaltare	Eskilstuna kommun

Historik

Området har under lång tid varit ett omtyckt utflyktsmål för allmänheten och skolorna, speciellt under vårfloret, vilket var mycket rikt under den tid då marken hölls öppen genom bete. Redan under 60-talet verkade ideella krafter inom naturvården för att området skulle skyddas mot varje form av exploatering. 1985 utarbetades en skötselplan för Krons-kogen i vilken Stenby Äng ingår. Härvid togs frågan om reservatsbildande upp. Skiss till föreskrifter gjordes liksom till skötsel av området. 1985 beslutade kommunfullmäktige om att inrätta reservat för området och inlämnade 1987 till länsstyrelsen en framställan om bildande av naturreservat för Stenby Äng. 1990 tog kommunfullmäktige tillbaka sin ansökan på inrådan av länsstyrelsen med hänvisning till att kommunen sedan 1987 har möjlighet att själv bilda naturreservat. Miljöbalken, som gäller fr o m 99-01-01, ger kommunerna egen beslutanderätt om inrättande av naturreservat.

Beskrivning av området

Stenby äng är ett hagmarksområde dominerat av flerhundraåriga ekar med en i täthet varierande underväxt av hassel. Ekarna förekommer dels i bestånd som s k stälkekar (med hög grenfri stam), dels i brynen som s k solitärer ("sparbanksekar"). Ekarna är i princip jämgamla och det förekommer bara enstaka andra ädla lövträd. Sannolikt har ekarna en gång planterats för att förse kronan med skeppsvirke.

Topografiskt karaktäriseras området av en mångfald ändmoräner i ett relativt plant landskap på postglacial lera. Det nordligaste partiet utgörs av ett större moränområde.

I buskskiktet återfinns, förutom den dominerande hasseln, i mer beskuggade partier måbar och bentry samt i ljusa lägen nypon, en och fr a slån. De ljuskrävande brynartema har under senare år emellertid trängts tillbaka kraftigt av fr a asp, men även av björk.

Kommunalt naturreservat Stenby Äng Eskilstuna

Botaniskt präglas området av en mångfald vegetationstyper. Gräsmark med inslag av örter återfinns i de låglänta partierna, där ljus och fuktighetsgrad ger förutsättningar för lundartade partier likaväl som kärrpräglade. En till följd av igenväxningen tynande torrbacksflora finns i sydväst. I hasselnåren finns en relativt rik våraspekt, vilken avlöses av sommarens halvdunkel med i det närmaste nakenjord.

Jämfört med den flora som normalt präglar den typiska sörmländska beteshagen är Stenby äng relativt artrik. Det förekommer emellertid inga sällsynta arter, bortsett från en helvit variant av ängsviol. Blåsippa, som tidigare förekom rikt, har under något decennium varit så gott som utrotad (sannolikt till följd av plockning), men är nu på frammarsch.

I förslaget till reservat ingår även ett äldre blandskogsparti liksom ett spontant igenväxt hygge med frodig och intressant blandlövvegetation.

Stenby Äng innehåller således, vid sidan om de kulturpräglade biotoperna, sådana som präglats av fri utveckling under ett par decennier. Detta har medfört ett artrikt fågelliv med bl a en rad hålbjuggare. Tack vare det bitvis täta buskskiktet återfinns även en rad sångare.

Områdets betydelse och behov av skydd

Stenby äng har ett stort allmänekologiskt värde i mångfalden biotoper präglade av såväl den Gynnsamma jordmånen som kulturpåverkan. Botaniskt är området intressant p g a en relativ artrikedom.

Kulturhistoriskt uppvisar det, förutom den hävdgynnade vegetationen, spår av mänsklig verksamhet alltifrån fornlämningar i form av gravrösen till spår av åkertegar i skogsmark.

Stenby äng har dessutom en utomordentligt stor betydelse för det rörliga friluftslivet genom sina skönhetsvärden och sin upplevelserikedom.

Ändamålet med reservatet

ändamålet med reservatet är att skydda och bevara en kulturpräglad flora liksom ek-hassel-skogen som biotop likaväl som att skydda ett område med stora rekreationsvärden.

Kommunalt naturreservat
Stenby Äng Eskilstuna

Motiv för inrättande av naturreservat

Det föreslagna området, som avgränsas med en streckad linje på bifogade karta (*bilaga 3*), bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur liksom för dess betydelse för allmänhetens rekreation.

Området besitter således såväl friluftslivsvärden som vetenskapliga värden (allmänekologi, botanik, ornitologi) bl a i form av en vegetationstyp som på våra breddgrader är att betrakta som hävdformad (ek-hassel-skogen). Området innehåller också fragment från en öppethållande hävd (slåtter och senare bete) i form av örter av ängs- och hagmarkstyp. Av nämnda skäl föreslås Stenby Äng ges skydd med stöd av miljöbalken 7 kap §4 och därför förklaras som naturreservat

Kommunalt naturreservat

Stenby Äng Eskilstuna

FÖRESKRIFTER

För området skall gälla de föreskrifter enligt 7 kap §§5-6, §30 Miljöbalken samt §3 Förordningen om områdesskydd, vilka anges nedan:

A. Föreskrifter enl 7 kap §5 Miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över den del av fastigheten som utgörs av reservatet.

Följande åtgärder är förbjudna:

1. - bedriva täkt, schakta, utfylla, tippa, spränga eller muddra,
2. - nyodla
3. - konstgödsla, kalka eller sprida kemiska bekämpningsmedel,
4. - inom området upplåta markområde för tävlingar, som kan medföra föroreningar, markslitage eller störningar på djurlivet,
5. - inom området upplåta mark för camping- eller lägerverksamhet,
6. - anlägga väg, dika, damma eller dränera,
7. - uppföra helt ny byggnad, stängsel (undantaget stängsel för betesdrift enligt bifogad karta) eller andra hägnader, sätta upp tavlor eller skyltar (undantaget informationstavlor),
8. - uppföra master eller anlägga luftledning,ar,
9. - upplåta mark för militära övningar eller bedriva annan jakt än skyddsjakt *).

Följande åtgärder är förbjudna utan tillstånd från Miljö- och byggnämnden:

10. - anordna upplag annat än för jordbrukets eller skogsskötselns behov eller tillfälligt för underhåll av fritidsanläggningar,
11. - utföra skogliga åtgärder såsom avverkning, plantering, röjning, markberedning, avlägsna dött träd eller vindfälle från skogen,

***) Skyddsjakt** syftar till att vid sidan om de fastställda jakttiderna bedriva jakt på skadat vilt, om djurtätheten blivit för hög inom ett visst avgränsat område och det därav **uppstår** skador t ex på växande grödor eller ökad frekvens trafikolyckor med vilt inblandat.

B. Föreskrifter enligt 7 kap §6 Miljöbalken om skyldighet tåla visst intrång

Arrendator eller annan innehavare av särskild rätt till marken har skyldighet att tåla det intrång i förfogandet över fastigheten som ändamålet med reservatet förutsätter. Det innebär att hålla området framkomligt för friluftslivet samt skötsel och underhåll av vegetation och anläggningar i enlighet med skötselplanen för området.

C. Föreskrifter enligt 7 kap §30 Miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller, är det förbjudet:

1. - att framföra motorfordon inkl mopeder,
2. - att skada mark, stenar eller berghällar; t ex genom eldning, målning, inhuggning a inskription eller liknande,
3. - att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
4. - att plocka växter (blommor) eller på annat sätt skada vegetationen i området,
5. - att störa djurlivet, t ex genom klättring i boträd eller genom fotografering på nära håll av boplatser.
6. - att tälta eller ställa upp husvagn,
7. - på störande sätt nyttja radio, grammfon, bandspelare eller dylikt,
8. - medföra okopplad hund,
9. - elda annat än på särskilt angiven plats,
10. - rida inom reservatsområdet

Kommunalt naturreservat
Stenby Äng, Eskilstuna

Dessa förbud utgör inte hinder för **skolan** att under **sakkunnig ledning** och i **samråd** med naturvårdsansvarig samla in växter, djur m m i viss omfattning för **naturstudier**.

*D. Föreskrifter enligt **§3 Förordningen om områdesskydd** rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet:*

1. Kommunstyrelsen fastställer de föreskrifter m m om naturvårdsförvaltning som framgår av A.-C. enligt ovan samt skötselplan (*bilaga 3*).
2. Miljö- och byggnämnden ansvarar för tillstånd och samråd enligt föreskrifterna A-C ovan.
3. Kultur- och fritidsnämnden genom kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för skötsel och underhåll av anläggningar. För vegetationsvården ansvarar kommunstyrelsen genom Samhällsbyggnad.
4. Kommunstyrelsens naturvårdsberedning är samrådspart i frågor som rör reservatets fortlöpande skötsel och tillsyn. Inom ramen för föreskrifterna kan naturvårdsberedningen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen.
5. Reservatet utmärkes enligt svensk standard (SIS 03 1522) och SNV:s anvisningar med vit ring och reservatssymbol målad på träd.

Detta beslut kan överklagas hos länsstyrelsen (*bilaga 8*)

Beslut i detta ärende har fattats av kommunstyrelsen i Eskilstuna kommun

Handläggare: Eivor Rudin, samhällsbyggnad/plankontoret, Eskilstuna kommun
Tel: 016 – 10 14 34

Kommunalt naturreservat
Stenby Äng, Eskilstuna

